

Skadarsko jezero

[Priroda i javne površine: Jezera](#)

Kao i čitava Crna Gora, i Skadarsko jezero plijeni „raznovrsnošću ponude“.

Toliko je toga. Ljepota velike mirne vodene površine s dvostrukim porubom, od litica i brda i njihovih obrisa, umnožena ljepotom ostrva, malih uvala i zatona, živopisnih naselja... Bogatstvo biljnog i ptičjeg svijeta.

Sve do 1858. bila je to veća bara u Zetsko-skadarskoj ravnici. Te godine, rijeka Drim je zatrpala ušće Bojane i bara je narasla u jezero, i to najveće na Balkanu.

Nauka kaže da Skadarsko jezero pripada veoma rijetkim slatkovodnim mediteranskim močvarama. Čini ga šest cjelina: Veliko blato, Malo blato, Vučko blato, potopljena dolina rijeke Crnojevića, Hotski zaliv i basen Gornjeg blata. Za istraživače svih vrsta dovoljno materijala na 412 kvadratnih kilometara pri niskom vodostaju.

Od Vranjine do Skadra dugačko je 44 kilometra, prosječno je široko 10 kilometara, a najviše 13. Duboko je oko osam metara. Dvije trećine jezera pripadaju Crnoj Gori, jedna Albaniji. Jezero vodu prima iz više rijeka i rječica, kao i iz podzemnih vodotoka. U njega se ulivaju Morača (sa divljom Mrtvicom i pitomom Zetom, jedinstvenom Cijevnom), Crnojevića rijeka, Karatuna, Orahovštica, a u Jadransko more otiče rijekom Bojanom.

Na pojedinim mjestima je mnogo dublje. To su takozvana oka ili vrulje. Ona su dokaz jednog kurioziteta: jezero je većim dijelom kriptodepresija. To znači da mu je površina iznad, a djelovi njegovog dna (ovih vrtača) ispod nivoa mora. Takvih mjesta, oka, ima oko trideset. U njima je temperatura vode u svako godišnje doba gotovo jednaka. Tu se ukljeve skupljaju u jatima, pa ih ribari lako love. Najdublje oko je Raduš - više od 60 metara.

Tokom zime, u skadarsko utočište stižu letači sa raznih strana svijeta, recimo iz zapadnog Sibira ili iz Afrike. Ovdje se dobro osjeća čak i veoma rijetka crna afrička čaplja. Šarolik je svijet u ptičjem raj: vrludaju razne vrste pataka (divlja, gluvara, zvizdarka, lastarka) i gusaka (siva, krza, kašikara), gnjurci, šetkaju kormorani, čaplje, ibisi, kruže orlovi (kraljevski, kliktaš, planinski, stepski), supovi, droplje. Srebrnast galebovi su umjesto morskog ovdje izabrali ostrvo za svoje gnjezdilište. Nedaleko je i ostrvo Omerova gorica, naselje sivih čaplji među stablima lovora, jedina poznata kolonija čaplji na lovorima.

I samu obalu i vodene površine pokriva bujna vegetacija. Vrste mnoge, (čak 930 vrsta algi), mnogo endema koji potvrđuju mladost jezera. Na površini bijeli i žuti lokvanj, kasaronja (biljka koja živi samo na Skadarskom jezeru, jestiva, ukusa sličnog kestenu). Neobična i po tome što joj je, iako živi u vodi, potrebna kiša da bi donijela rod. Sa dna raste ali izlazi iz vode trska, vodena metvica..., a u vodi ostaje, na plitkom i muljevitom dnu, svakojaki biljni svijet. U međusobnom skladu i s puno razumijevanja za plivajući narod. U slivu jezera izbrojano je 48 vrsta riba.

Riba krap (vrsta šarana) i ukljeva (sitna riba) žive samo ovdje i nigdje više na svijetu. Zabilježeno je, recimo, da je u trinaestom vijeku veoma bio razvijen izvoz ukljeve u Italiju. A dimljeni krap je specijalitet čiji se ukus, posebno u kombinaciji sa ukusom čuvenog crmničkog vina, ne zaboravlja. A tu su i gosti: osim slatkovodnih, u jezeru povremeno borave i morske vrste, jegulja, kubla, cipl, skakavica.

U jezeru živi preko 40 vrsta riba i 270 vrsta ptica. Iznad jezera je vidikovac sa kojeg se pruža jedinstven pogled na panoramu jezera sa pjeskovitim plažama, kestenovim šumama i razbacanim ostrvima - popularno nazvanim „gorice“ na kojima se nalaze manastiri iz 14 vijeka.
